

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/213/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114228572
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114228572.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a z členov senátu JUDr. Anny Kovalovej a JUDr. Branislava Brezu v právnej veci žalobcu River Euro, s.r.o., so sídlom Dlhá 95C, 010 09 Žilina, IČO: 44 769 911, právne zastúpeného LEGAL CARTEL s.r.o., so sídlom Ľubinská 18, 811 03 Bratislava, IČO: 36 677 175, proti žalovanej N. Q., nar. X.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, XXX XX C., o zaplatenie 584,68 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 20C 377/2014-34 zo dňa 2.3.2015, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 382,39 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5% ročne zo sumy 382,39 eura od 14.6.2013 do zaplatenia v mesačných splátkach po 40 eur splatných vždy do 20-teho dňa príslušného kalendárneho mesiaca počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 54,49 eur (12,11 eur súdny poplatok, 38,38 eur trovy právneho zastúpenia) na účet právneho zástupcu žalobcu, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vychádzal zo zistenia, že žaloba je dôvodná iba v časti 382,39 eur. Posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. Žalobca bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaná v postavení spotrebiteľa. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že bola uzatvorená zmluva o pôžičke. Žalobca vo svojej žalobe uviedol, že žalovanej požičal sumu 341,15 eur za odplatu 41,24 eur. Podľa zmluvy o pôžičke žalobca poskytol žalovanej pôžičku vo výške 350 eur za odplatu 42,30. Keďže žalovaná sama uviedla, že od žalobcu dostala pôžičku, pričom nevedela uviesť jej výšku, a túto pôžičku nevrátila, súd ju zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 341,15 eur a odplatu vo výške 41,24 eur, spolu vo výške 382,39 eur, keďže žalobcom uplatnené sumy neprekračujú sumy, ktoré sú uvedené v zmluve o pôžičke. Nakoľko žalovaná mala vrátiť dlžnú sumu do 13.6.2014 súd ju zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,5 % ročne z dlžnej sumy od nasledujúceho dňa, teda od 14.6.2014. Vzhľadom na finančnú situáciu žalovanej súd určil, že žalovaná môže dlžnú sumu splácať v mesačných splátkach po 40,- eur splatných vždy do 20-teho dňa príslušného kalendárneho mesiaca počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky ma za následok zročnosť celého plnenia.

Pre dohodu o zmluvnej pokute teda zákon vyžaduje písomnú formu. Každá zmluva je ukončená podpismi jej účastníkov, čo znamená, že účastník svojim podpisom potvrdzuje uzavretie dohody s tým obsahom, ktorý sa nachádza nad jeho podpisom. V danom prípade zmluvná pokuta sa nachádza v zmluvných podmienkach, ktoré nie sú podpísané, a preto nie je možné z toho vyvodit' záver o písomnej dohode ohľadom tejto pokuty, a preto uplatnený nárok pre nedodržanie písomnej formy je nedôvodný.

Žalobca si zároveň uplatnil aj právo provízie v zmysle bodu 8 zmluvných podmienka a to za vymáhanie dlhu v prípade nesplnenia povinnosti. Podľa názoru súdu je neprijateľnou podmienkou ustanovenie, podľa ktorého má spotrebiteľ platiť províziu spojenú s vymáhaním pohľadávky, ktorá je vo výške 30% z celkovej sumy pohľadávky, pretože takáto provízia je jednoznačne v neprospech spotrebiteľa a vymáhanie pohľadávky je právom, ktoré ak sa využije, nemôže byť potrestané nejakým poplatkom.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Žalobca bol úspešný v rozsahu 382,39 eur zo sumy 584,68 eur, teda v rozsahu 65,40 % a žalovaná vo zvyšných 34,60 %. Žalobca bol teda úspešnejší o 30,80%. Súd preto priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 50,49 eur.

Proti rozsudku, a to proti výroku o zamietnutí žaloby a proti výroku o trovách konania, podal odvolanie žalobca. Poukázal na to, že v rámci spotrebiteľských zmlúv dojednávania zakladajúce zmluvnú pokutu zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, ale len spotrebiteľskej zmluvy samotnej (listiny, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis). Výnimku však podľa neho predstavujú špecifické prípady, kedy sa z povahy veci uplatňuje špecifický režim, a takým je podľa jeho názoru aj poskytnutie pôžičky na základe zmluvy uzatvorenej prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie. V danom prípade zmluvné podmienky slúžia predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednávania vysvetľujúceho charakteru, v žiadnom prípade sa nejedná o dojednávania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých sa predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa uniknú. Má za to, že zmluvné podmienky tvoriace neoddeliteľnú súčasť zmluvy o pôžičke, boli zaslané žalovanej, preto bola s nimi oboznámená a nevyžaduje sa, aby boli ňou aj podpísané. Zmluva pokuta dojednaná pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti bola dojednaná písomne a bol určený spôsob jej výpočtu. Keďže žalovaná povinnosť nesplnila riadne a včas, vzniklo mu právo požadovať od žalovanej zmluvnú pokutu, pričom táto nie je neprimerane vysokou vo vzťahu k výške poskytnutej pôžičky. Rovnako nie je neprijateľnou podmienkou provízia za vymáhanie dlhu vo výške 134,93 eur. Táto zahŕňa cestovné a iné obdobné náklady súvisiace s uplatnením zročnej pohľadávky žalobcu. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, a to tak, že návrhu žalobcu vyhovie v celom rozsahu.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené. Predmetom preskúmania rozsudku súdu prvého stupňa nebol výrok o vyhovení žalobe, ktorý nebol odvolaním napadnutý a nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa o nedôvodnosti nároku žalobcu v súvislosti so zmluvnou pokutou v sume 67,36 eur. Predmetná časť zmluvy je zakomponovaná bodu 7 zmluvných podmienok žalobcu. Tu je potrebné súhlasiť so záverom súdu prvého stupňa, že nejde o individuálne dojednanú zmluvnú pokutu uzavretú v súlade s § 544 Občianskeho zákonníka. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>

Odvolací súd v súvislosti s dojednaním zmluvnej pokuty poukazuje na nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 11.11.2013 sp. zn. I. ÚS 3512/2011, podľa ktorého v rámci spotrebiteľských zmlúv dojednanie zakladajúce právo na zmluvnú pokutu, rovnako ako aj rozhodcovská doložka, zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, ale len súčasťou samotnej spotrebiteľskej zmluvy, teda listiny, na ktorej spotrebiteľ pripája svoj podpis. Zmluvná pokuta nebola v danom prípade individuálne dojednaná, ale je súčasťou všeobecných obchodných podmienok, pričom zmluvu môže spotrebiteľ buď ako celok prijať alebo ako celok odmietnuť. Vzhľadom na uvedené nie je zmluvná pokuta uzavretá v súlade s ustanovením § 544 Občianskeho zákonníka (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave z 21.01.2014 sp. zn. 9Co/202/2013). Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednávania technického a vysvetľujúceho

charakteru. Naopak nemôžu slúžiť na to, aby do nich v často neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa pravdepodobne uniknú (napríklad dojednanie o zmluvnej pokute). Pokiaľ tak aj napriek tomu dodávateľ urobí, nekoná v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nie je možné priznať právnu ochranu.

Naviac je potrebné konštatovať, že takáto zmluvná pokuta by neobstála ani v rámci súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu. Zmluvná pokuta špecifikovaná v Zmluvných podmienkach spoločnosti River Euro, s.r.o. predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, pretože požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku, nakoľko požadovaná zmluvná pokuta vo výške 67,30 eur predstavuje až 19,74 % z požičanej istiny, navyše si v nej žalobca určitým paušálnym spôsobom uplatňuje zaplatenie nákladov v súvislosti so zaslaním upomienky až v sume 10 eur, ktorá je vzhľadom na bežné poštovné a prípadné vecné náklady žalobcu za zaslanie jednej upomienky neprimerane vysoká. Záver o neprijateľnosti (a teda neplatnosti) takejto zmluvnej podmienky v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka bol už judikovaný aj rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 22C 303/2015 zo dňa 3.3.2016.

Rovnako aj vo vzťahu k žalobcom uplatnenej provízií za vymáhanie dlhu v zmysle bodu 8 zmluvných podmienok žalobcu sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa o neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky. Je zrejmé, že ani ustanovenie bodu 8 zmluvných podmienok nebolo so žalovanou individuálne dojednané a ide o zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pretože od neho požaduje neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením záväzku. Dojednaná provízia za vymáhanie dlhu predstavuje ďalšiu samostatnú sankciu za nespĺnenie dlhu, ktorej výška 30 % z celkovej sumy pohľadávky, t.j. istina pôžičky + odplata za pôžičku + zmluvná pokuta, je neprimerane vysoká a žalobca sa prostredníctvom takéhoto zmluvného dojednania snaží zbaviť povinnosti presne vyčísliť, prípadne aj minimalizovať svoje náklady na vymáhanie pohľadávky, keď na základe tohto ustanovenia, je pre neho výhodnejšie, odovzdať vymáhanie pohľadávky tretej osobe, čo pokryje dohodnutá paušálna výška provízie za jej vymáhanie.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku o trovách konania ako vecne správny (§ 219 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods.1 O.s.p. v spojení s § 224 ods.1 O.s.p. úspešnej žalovanej preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli a neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.